

LENINA KĀROGS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀ PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN
PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

IZNĀK KOPŠ
1950. GADA 29. MARTA
Nr. 6 (5700)
16.
JANVĀRIS
SESTDIENA
1988. GADS
Maksā 3 kap.

● Radikālā ekonomiskā reforma: kadri

Attieksme jāpārvērtē!

● Ir taču tā — ja cilvēku interesē kāda problēma, satrauc kāds jautājums, viņš meklē risinājumu, strīdas, iebilst vai piekrīt kolēģiem. Ja intereses nav, cilvēks ir inerts, vienaldzīgi klusē. Tā bija arī rajona agrorūpnieciskās apvienības padomes pēdējā sēdē, kad par lauksaimniecības speciālistu kvalifikācijas celšanas jautājumiem ziņoja apvienības kadru daļas vadītāja Vaira Vucāne. Viņas teiktāis par neapmierinošo situāciju, skaitļi, pierādījumi, argumenti, liekas, pilnā zālē tā arī neatrada isti dzirdīgas ausis. Sak, mēs jau dzirdējam, dzirdējam gan, bet kas par to?..

Tieši tāpēc, ka sēdes laikā jautājuma izskatīšanas brīdī valdīja tāda acīm redzama un vispārēja vienaldzība, ir nepieciešams tam pievērsties vēlreiz. Tātad — kā rajona kolhozu un padomju saimniecību vadītāji, kā galvenie un arī vidējā posma speciālisti paaugstina savu kvalifikāciju? Uz kuršiem piegādes laikā reizi jāizbrauc visiem priekšsēdētājiem. Šis uzdevums principā tiek arī pildīts. Piemēram, 1986. gadā Jelgavā kvalifikācijas celšanas kursos bija pieci, bet pagājušajā gadā trīs vadītāji. Taču ļoti tālu no vēlām situācijas ir galvenie un vidējā posma speciālisti, ilustrācijai daži skaitļi — 1986. gadā kursos apmeklēja 16 galvenie un 39 vidējā posma speciālisti, pagājušajā gadā skaitļi bija attiecīgi 14 un 32. Aprēķini liecina, ka republikā piegādes laikā kvalifikāciju ceļ 70 procenti lauku speciālistu. Mūsu rajonā šis skaitlis knapi sasniedz piecdesmit procentus.

Astoņdesmito gadu otrā pusē mūsu dzīvē ienesusi krasas pārmaiņas. Apstākļi tādu pašu lūzumu un sevis pārvarēšanu prasa arī no cilvēkiem. Patlaban rajonā tikai 40 procenti vidējā posma speciālistu ieguvuši speciālo izglītību. Pārējie ir praktiķi. Liela daļa no viņiem savus pienākumus veic jau desmit, piecpadsmit un pat vairāk gadus. Un tāpēc nav nekāds brīnums, ka domāšanas un rīcības veids palicis tā laika līmenī, kad šie cilvēki sāka savas darba gaitas. Galvenie speciālisti vismaz regulāri tiek aicināti uz apvienību, kur notiek semināri, mācības, organizētas pieredzes apmaiņas sanāksmes. Taču vidējais posms tā arī palicis nomalūš no visa jaunā, perspektīvā.

Vecā gada nogalē rajona ag-

rorūpnieciskajā apvienībā praktiski pirmo reizi tika organizētas ekonomiskās mācības, uz kurām aicināja tieši vidējā posma ļaudis. Brauca labprāt, klausījās ar interesi. Daudzi atzina, ka atklājuši sev tādas lietas, par kurām saimniecībā viņiem neviens nav pat pieminējis. Pēc ekonomisko mācību noslēguma paredzēta atestācija.

Gribot negribot rodas secinājums, ka kolhozos un padomju saimniecībās priekšsēdētāji un direktori savās bezgalīgajās rūpēs par saimniecisko plānu izpildi jēdzienu «cilvēka faktors» tā arī atstājuši skaistas frāzes līmenī. Kā gan citādi var izskaidrot tādu bezgalīgu vienaldzību pret tiem, kuri būtībā ir vistiesākie darbu organizatori laukos un fermās?

Ik gadus republikas tehnikumos un profesionāli tehniskajās skolās mācās ap četri simti mūsu rajona jauniešu. Ik gadus apmēram septiņi desmiti jauno speciālistu pēc tehnikumu beigšanas atnāk pie mums strādāt. Kāds ir viņu tālākais ceļš? Kāpēc rajonā tik ļoti pietrūkst tādu speciālistu kā fermu brigadieru, mehāniķu? Izkaidrojums ir pavisam vienkāršs. Uz saimniecību atnāk strādāt nevis nobriedis speciālists, bet gan teorētiski labi sagatavots bērns. Viņam pilnīgi trūkst iemaņu darbam ar cilvēkiem, viņš nav sagatavots dažādām sarežģītām situācijām ne pedagoģiskā, ne psiholoģiskā ziņā. Lūk, tieši šajā brīdī jaunajam vidējā posma speciālistam ļoti vajadzīga gan kolhoza priekšsēdētāja, gan galveno speciālistu palīdzība un padoms. Bet viņi to lielākoties uzskata par nevajadzīgu apgrūtinājumu un ļauj, lai jaunais, kā saka, spirinās viens pats. Nu ko, spirinās. Bet, re, pēc gada, diviem vai trim viņš jau ir pro-

jām. Kvalificēts mehāniķis aiziet strādāt par traktoristu vai šoferi, diplomēta zootehniķe barotelus vai sīvēnus. Un saimniecībā atkal un atkal trūkst vidējā posma speciālistu...

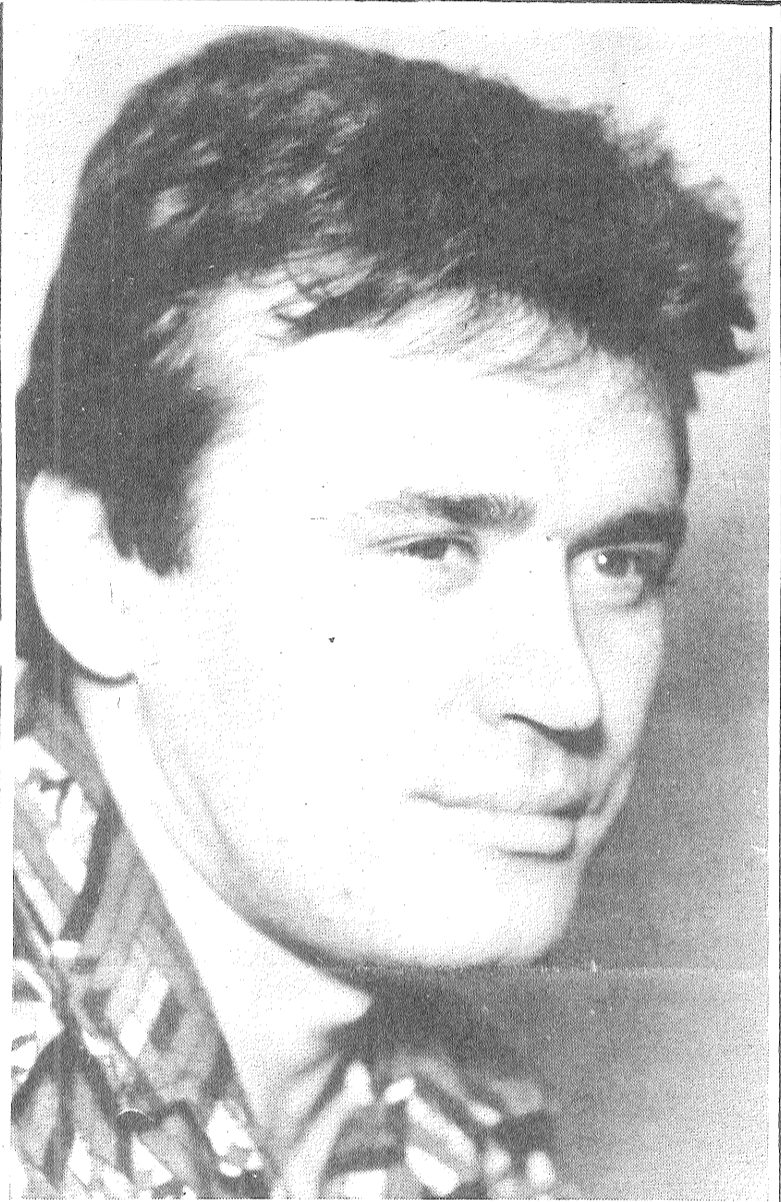
Par vistīrāko formalitāti palikusi arī darbaudzinātāja nozīmēšana jaunatnākušajam kadram. Pieredzējis traktorists pūšim patiešām var iemācīt tādas tehniskas noslēpumus, par kuriem tehnikumā var tikai pabrīnīties. Bet tā tikai maza, maza daļa no dzīves gudrības, ko jauniešiem vajadzētu smelt no vecākiem biedriem. Lai gan darbaudzināšanas organizēšana ir vistiesākais arod biedrības uzdevums, godīgi jāatzīst, ka arodkomitejas par to bieži vien neļiekas ne zinīs.

Vēl viena nianse. Kā ar jauno speciālistu stažēšanu? Tie, kuriem augstākā izglītība, nepārtraukti ir rajona agrorūpnieciskās apvienības redzeslokā. Bet tehnikumu beidzēji? Pēc gada darba (ja vien jauniešs vispār strādā savā specialitātē) viņam ir jāstājas kolhoza vai padomju saimniecības stažēšanās komisijas priekšā. Kur šāds pasākums notiek, atbildēt grūti.

Vienaldzīga un auksta, reizēm pat nenovērtīga attieksme pret jaunajiem speciālistiem arī noved pie tā, par ko runāju sākumā — darbinieki kļūst vienaldzīgi vispirms pret apkārtējiem cilvēkiem, tad pret savu darbu. Un vēlāk pēc gadiem jau ir bezgala grūti kaut ko mainīt, kā grūti ir iekustināt sarūsējušu mehānismu.

Bet atgriezīsimies pie speciālistu kvalifikācijas paaugstināšanas jautājuma. Saimniecību kadru inspektoriem dots uzdevums iesniegt savus priekšlikumus, cik un kādi darbinieki šogad par 11. dienas savas zināšanas. Aglonieši plāno, ka uz kursiem brauks piecpadsmit viņu ļaudis, Dzeržinska kolhozā plāno nosūtīt mācīties 13, Rušonas padomju saimniecībā 11, bet kolhozā «Dzintars» — 10 savus speciālistus. Neliela pozitīva sakustēšanās šajās saimniecībās sākusies. Bet citur?

L. STRODE

Republikāniskā projektēšanas un mājbuves tresta Līvānu eksperimentālās koksnes konstrukciju rūpnīcas kolektīvs sekmīgi paveica divpadsmitās piegādes otrā gada uzdevumus produkcijas izlaide un realizācijā. Realizācijas plāns izpildīts par 103,8 procentiem. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, produkcijas realizācija palielinājusies par 532 tūkstošiem rubļu. Tāds kāpinājums bija iespējams tāpēc, ka uzņēmumā liela uzmanība bija veltīta cilvēka faktora aktivizēšanai. Par to

liecina arī darba ražīguma pieaugums, kura plāns izpildīts par 108,3 procentiem. Rūpnīcā daudz paveikts iekšējā saimnieciskā aprēķina ieviešanā. Tas, kā arī cilvēka faktora aktivizēšana ļauj optimistiski skatīties nākotnē. Uzņēmumā ir ne mazums darba pirmrindnieku. Mājbuves cehā labi strādā operators ROBERTS ZARĀNS (attēlā). Rūpnīcā darba gaitas viņš sāka pirms deviņiem gadiem, ir disciplinēts, apguvis vairākas blakus profesijas. J. SILICKA foto

**Komentē
speciālists**

**Remonta
tempi
neapmierina**

Ziņas

par tehnikas remontu rajona saimniecībās līdz 1. janvārim (procentos)

Saimniecība	Izremontēti graudu kombaini	Izremontēti arktli	Izremontētas sējmašīnas	Izremontēti kultivatori
Leņina	94	100	96	95
«Sark. ausma»	80	100	100	91
Dzeržinska	62	85	69	75
«Vārkava»	88	96	96	100
«Dubna»	64	79	78	77
K. Marksa	64	97	95	95
«Kr. Oktjabrj»	73	88	88	89
Suvorova	75	85	82	80
Raiņa	87	91	63	90
«Nākotne»	73	86	83	77
«Zelta vārpa»	80	100	100	100
«Rīts»	22	96	100	95
Oskalna	72	89	88	89
«Dzintars»	59	61	75	43
Kirova	56	77	70	76
M. Gorkija	35	60	73	68
«Sīlukalns»	85	92	20	81
Aglonas p. s.	53	86	86	76

Rudzātu p. s.	57	97	83	89
Rušonas p. s.	59	95	88	86
RAJONA	67	88	84	84
Bija				
1987. g. 1. 01.	75	92	88	91

Vairs tikai pāris nedēļas palikušas līdz 1. februārim, kad pilnībā ir jāpabeidz sējmašīnu un cita uzskabināmā inventāra remonts. Šādas saistības bija uzņēmušies rajona mehanizatori, tāds aicinājums agrorūpnieciskā kompleksa darbiniekiem izskanēja arī PSKP Centrālās Komitejas vēstulē.

Bet kā tad ar solīto izpildi? Pārskats uzskatāmi liecina, ka, salīdzinot ar pagājušo gadu, atpaliekam visos rādītājos (it sevišķi kultivatoru remontā). Iekavētajam nekādu objektīvu iemeslu nav — gan rezerves daļu pietiek, gan laika apstākļi lutinājuši ar siltumu.

Izbrīnu rada nesamērība darba tempos dažādās saimniecībās. Arklju remontu, piemēram, pabeiguši kolhozu «Sarkanā ausma», Leņina, «Zelta vārpa» mehanizatori. Taču «Dzintarā» un Kirova kolhozā mēneša laikā spējuši sakārtot tikai ...divus arklus. Līdzīgi ir ar sējmašīnām. Ko var paskaidrot kolhozs «Sīlukalns»,

kad no desmit sējmašīnām izremontētas tikai divas?

Gribas uzteikt kolhoza «Zelta vārpa» mehanizatorus, viņi sējas tehniku šogad jau sakārtojuši, arī labības kombainu remonts tuvojas nobelgumam. Vairbūt šajā saimniecībā vairāk mehanizatoru? Vairbūt viņi labāk nodrošināti ar rezerves daļām? Nē. Vairāk ir vienīgi prasīguma no vādības, vairāk organizētības un atbildības par pieņemto saistību izpildi.

Uztrauc graudaugu novācāmās tehnikas remonta lēnie tempi. Ar rezerves daļām un agregātiem rajonā problēmu pagaidām nav, labvēlīgi arī klimatiskie apstākļi. Atliek viens izskaidrojums — pašu neizdarība. It īpaši tas attiecas uz kolhozu «Rīts». M. Gorkija kolhozu, Rudzātu un Aglonas padomju saimniecībām.

Jāatzīst, ka arī tehnikas pieņemšanas komisijas strādā visai pasīvi. Istenībā tās vēl nemaz nav iekustējušas. Tāda prakse, kad visa tehnika tiek pārbaudīta un pieņemta remontu sezonas beigās, kad vairs neatliek laika ko izlabot, nebūt nav no labākajām un rada tikai paviršības.

J. RUCS,

rajona agrorūpnieciskās apvienības galvenais inženieris

● Likums par valsts uzņēmumu — darbībā

● Vēstule ar komentāru

● Jaunie saimniekošanas apstākļi, kuros pēc Likuma par valsts uzņēmumu (apvienību) stāšanās spēkā strādā darba kolektīvi, rada ne mazums problēmsituāciju. Ar vienu no tām nācās saskarties, analizējot ekspresaptaujas materiālus, kuri bija publicēti laikraksta 1987. gada 27. oktobra numurā ar virsrakstu «Kas traucē ātri uzbūvēt māju?».

Atgādināšu, ka viens no aptaujas dalībniekiem — Valsts arhitektūras tehniskās kontroles arhitekts A. Poplavskis ieteica celt individuālās dzīvojamās mājas pēc iedzīvotāju pasūtījuma ar celtniecības organizāciju spēkiem. Ar 1988. gada 1. janvāri pakalpojumiem, arī dzīvokļu celtniecībai iedzīvotājiem, jāietilpst valsts pasūtījumā. Tā būtību var izteikt dažos vārdos: uzņēmumam valsts pasūtījuma izpilde ir obligāta, taču tiek garantēta nodrošināšana ar materiāliem, produkcijas un pakalpojumu realizēšana. Bet kā iznācis īstenībā? Atbilde uz šo jautājumu mums jārod arī tādēļ, ka no minētās individuālo māju celšanas ar celtniecības organizāciju spēkiem lielā mērā taču ir atkarīgs dzīvokļu problēmas atrisinājums.

V. LIMANIS, Preiļu rajona dzīvokļu un komunālās saimniecības ražošanas apvienības direktors:

— Domāju, ka tāds dzīvokļu celtniecības veids mūsu apvienībā vēl nav pielietojams. Patlaban ļoti sarežģīts ir remontu un celtniecības pārvaldes ekonomiskais stāvoklis. Pēdējos divos gados plānoto darbu apjoma izpilde samazinājusies par 17 procentiem, bet 1988. gada ražošanas programma pārsniedz iepriekšējā gada plānu tikai par 12 — 13 procentiem. Mēs patlaban netiekam galā pat ar plānoto objektu kapitālo remontu. Reāli ķerties pie dzīvojamo māju celtniecības pēc pasūtījumiem varēs tikai pēc gada. Un arī tad, acīmredzot, runa var būt tikai par vienu māju. Starp citu, valsts pasūtījums paredz apvienībai veikt pakalpojumus par 35 000 rubļu gadā. Bez tajā nav konkrētas norādes par dzīvokļu celtniecību. Pasūtījumus māju celšanai mēs neesam saņēmuši.

I. NILOVS, Līvānu pārvietojamās mehānizētās kolonnas galvenais inženieris:

— Mums ir divi pasūtījumi individuālo māju celšanai. Tie saņemti no mūsu organizācijas strādniekiem. Celtniecība tiks veikta pēc atvieglotiem noteikumiem: pēc Līvānu mājbuvētāju un Preiļu SCO pieredzes. Mēs esam gatavi palīdzēt tiem, kuri vēlēties griezties pie mums, taču diemžēl citu pasūtījumu nav.

N. DOROFJENKO, Preiļu SCO priekšsēdētājs:

— Rajona izpildkomitejas plānu komisija mūsu organizācijai darīja zināmu valsts pasūtījumu (naudas izteiksmē) par maksas pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem. Tajā iekļauta arī individuālo māju celšana iedzīvotājiem 21 000 rubļu apjomā (celtniecības un montāžas darbi). Tas mūs neapmierina. Lai veiktu šādu

darbu apjomu, mums jāzina gan konkrēti objekti, gan pasūtītāji. Tad mēs varēsim savlaicīgi pieņemt nepieciešamos materiālus, izmantojot valsts doto iespēju ar materiāliem pirmām kārtām nodrošināt individuālo celtniecību un valsts pasūtījumu izpildi.

Protams, par minēto summu mēs valsts pasūtījumu izpildīsim. Uz kā rēķina? Ceļot mājas pēc atvieglotiem noteikumiem. Bet tikai saviem strādniekiem. Citu pasūtījumu nav. Bet tas nozīmē, ka nebūs arī materiālu. Uzskatu, ka plānošanas orgāniem nepieciešams detalizētāk izstrādāt valsts pasūtījumu. Tam jāgarantē nodrošināšana ar materiāliem un pasūtītājiem. Jo pēdējo pieprasījums taču tiek nodrošināts, izmantojot valsts pasūtījumu sistēmu.

J. DESAINIS, rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks:

— Vispirms paskaidrošu, ka valsts pasūtījums pēc svarīguma tiek pielīdzināts agrākajam maksas pakalpojumu plānam. Citiem vārdiem, valsts garantē iedzīvotājiem viņu pasūtījumu izpildi, vienlaicīgi nodrošinot ar visiem nepieciešamajiem materiāliem. Uzņēmumi atskaitās par valsts pasūtījuma izpildi tāpat, kā to agrāk darīja par plāna izpildi. Tāpēc viņi ir ieinteresēti klientūras un reklāmas paplašināšanā.

Individuālo māju celtniecībai pēc pasūtījumiem ir jābūt, un tā tiks veikta. Sajā ziņā nav īsti skaidra V. Limaņa pozīcija. Organizācijai ir paredzēts valsts pasūtījums — sniegt maksas pakalpojumus iedzīvotājiem par 35 000 rubļu. Katrā gadījumā gribu izklaidēt apvienības direktora šaubas šajā jautājumā: celt nepieciešams.

No otras pusēs, mums nevajag koncentrēt visu uzmanību uz individuālo celtniecību tikai vienā variantā, proti — kad ob-

jekts jānodod, kā saka, ar atslēgām. Jo maksas pakalpojumu loks, kas ir saistīts ar šo lielo darbu, taču ir plašs. Uzņēmumi var palīdzēt iedzīvotājiem pamatu likšanā vai arī karkasa būvē — atkarībā no pasūtītāju pieprasījuma. Labprāt tiks veikti darbi, izmantojot nākamo māju saimnieku sagādātos materiālus. Piemēram, pasūtītājam ir cements, bet viņam nepieciešami betona bloki. Organizācijai jāuzņemas bloku izgatavošana no pasūtītāja cementa. Katrs, kas grib uzcelt savu māju, var lūgt tehniku un darbaspēku. Un ne tikai uzņēmumos, bet arī rajona saimniecībās. Protams, organizācijas sniedz iedzīvotājiem pakalpojumus atkarībā no savas darbības profila. Teiksim, remontu un celtniecības pārvalde nevar uzņemties metāla krāsas izgatavošanu, bet «Lauktechnika» — dzīvojamās ēkas celtniecību.

Ir jāatzīst, ka šajā lielajā un svarīgajā darbā mēs nepietiekami informējam iedzīvotājus, pietrūkst dažas elementārākās reklāmas. Ļaudis bieži vien pat nezina, ka viņi par sev pasūtīt uzcelt māju.

● Rezumējot minētos trīs viedokļus par dzīvojamo māju celtniecību ar organizāciju spēkiem apstākļos, kad sācis darboties valsts pasūtījums, jāatzīmē, ka aizķeršanos rada nevis materiālu trūkums un organizāciju mazās iespējas, bet gan tas, ka nav pasūtītāju. Un šeit uzreiz rodas vairāki jautājumi. Pirmkārt, valsts pasūtījuma ideja ir tāda, ka pasūtījums tiek dots uz konkrētu produkciju. Teiksim, uz noteikta daudzuma māju celtniecību iedzīvotājiem. Bet kā rajona izpildkomiteja var pasūtīt to, kam, kā saka, nav nolepta? Otrkārt, kam ir jānoskaidro pieprasījums uz konkrētu pakalpojumu veidu? Treškārt, kam jā-

apgādā uzņēmumi ar materiāliem, ja iekšējās rezerves būs izsmeltas? Valsts pasūtījumu sistēma taču paredz fondu iedalīšanu atbilstoši pasūtīto darbu apjomam.

Sniegt atbildi uz šiem jautājumiem es palīdzu V. NAZARECU — Latvijas PSR Valsts plāna komitejas dzīvokļu un komunālās saimniecības nodaļas priekšnieku:

— Valsts pasūtījumu var noteikt gan kapitālajai, gan kooperatīvajai, gan individuālajai dzīvokļu celtniecībai. Organizācijām var arī noteikt valsts pasūtījumu maksas pakalpojumu sniegšanai iedzīvotājiem. Tas savukārt var paredzēt arī pakalpojumus dzīvokļu celtniecībai, kā arī ar šo celtniecību saistītu atsevišķu darbu izpildi. Citiem vārdiem sakot, šeit jārunā par valsts pasūtījumu maksas pakalpojumu sniegšanai dzīvokļu celtniecībā.

Valsts pasūtījuma izpildei iedala finansu un materiālos līdzekļus, nosaka organizāciju, kura uzņemsies līgumdarbus. Valsts pasūtījumam jābūt izpildītam. Kas un kā to izdarījis? Tas jāizlemj pašām organizācijām un teritoriālās pārvaldes orgāniem uz vietām.

Minētajā gadījumā pasūtījumu «portfeli» varēja piepildīt, teiksim, individuālās celtniecības inženieris. Ar to var nodarboties arī rajona izpildkomitejas attiecīgās nodaļas. Nav noliegta arī darba kolektīvu iniciatīva. Bet nevar būt pat runas par valsts pasūtījuma neizpildi.

Nepieciešams meklēt ceļus un rezerves tā realizēšanai. Par šī darba organizējošo un koordinējošo centru jākļūst rajona izpildkomitejai. Iedzīvotājiem jāsniedz pilna informācija par visiem maksas pakalpojumu sniegšanas veidiem, arī dzīvokļu celtniecībā.

L. KUZMINA

Vai lēmums ir pareizs?

Cienījamā redakcija! Pagājušā gada 26. novembrī mēs saņēmām Līvānu pilsētas izpildkomitejas lēmuma kopiju. Tas bija lēmums par piemājas zemes gabalu atsavināšanu T. Reinertei (dzīvo Rīgas ielā 98), E. Caunei (Rīgas ielā 100) un V. Pudānam (Rīgas ielā 102). Pamatojums tam šāds: jāierīko trotuārs no Komjaunatnes ielas līdz gastronomam, kurš atrodas pilsētas centrālajā laukumā. Uz turieni, starp citu, var aiziet gan pa Rīgas ielu, gan pa Dzelzceļa ielu. Vai tiešām tādēļ, lai ietaupītu pāris soļus, jāiznīcina gadiem ilgi rūpīgi apstrādātie zemes laucīņi? Bez tam cauri mūsu sakņu dārzņiem jau iet siltumtrase.

Tādēļ mēs jautājam: vai izpildkomitejas lēmums ir pareizs? Turklāt pašreizējā laikā, kad tik daudz runā un raksta par to, ka aramzemi bieži nelietderīgi izmanto citos nolūkos, nevis pārtikas produktu ražošanai.

E. CAUNE,
V. PUDĀNS

Līvānos

Komentēt vēstuli redakcijai lūdza rajona arhitektu Viktoru Nikolajevu:

— Saskaņā ar Līvānu pilsētas centra labiekārtošanas ģenerālo plānu paredzēts ierīkot gājēju ceļu no 20. pārtikas veikala līdz Baltijas dzelzceļa strādnieku apgādes daļas veikalam un vēl tālāk — garām sadzīves pakalpojumu namam un topošajai iekšējai daļai šķērsojot Līepu ielu. Istenot šo plānu paredzēto uzdevumu ir sevišķi nepieciešams (tam nevar nepiekrīst arī pašai pilsētas iedzīvotājiem), jo tikai tā iespējams samazināt satiksmi centrālā ielu krustojumos, kuras robežojas ar Vissavienības nozīmes automaģistrāli, kas šķērso pilsētu. Topošajam trotuāram jākļūst par galveno ceļu, pa kuru pilsētas centrālajā daļā pārvietosies gājēji. So pilsētas daļu var pārveidot ar minimāliem līdzekļiem arī tādēļ, ka tā neatrodas individuālās apbūves zonā.

Otrs aspekts. No izpildkomitejas lēmuma izriet, ka atsavinātās zemes gabali (no 40,5 līdz 93 kvadrātmetriem) ir tikai neliela daļa no minētajiem pilsotņiem piederošajiem sakņu dārzņiem, un palikusi dārzu daļa nekādā gadījumā nav mazāka par pilsētā pieļaujamo normām. Kas attiecas uz augļu koku iespējamo izciršanu, tad par šāda veida zudumu atlīdzināšanu nav jāšaubas ne mazākā mērā.

Ta kā Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombināts trotuāra ierīkošanu plāno uzsākt šī gada otrajā ceturksnī, gribas vēlreiz atgādināt piemājas zemes gabalu īpašniekiem: lai izvairītos no liekas vilcināšanās, atsavinātās zemes strēmeles pavasarī apstrādāt nevajag.

Pirmrindas pieredzes adrese

Jaunajos darba apstākļos

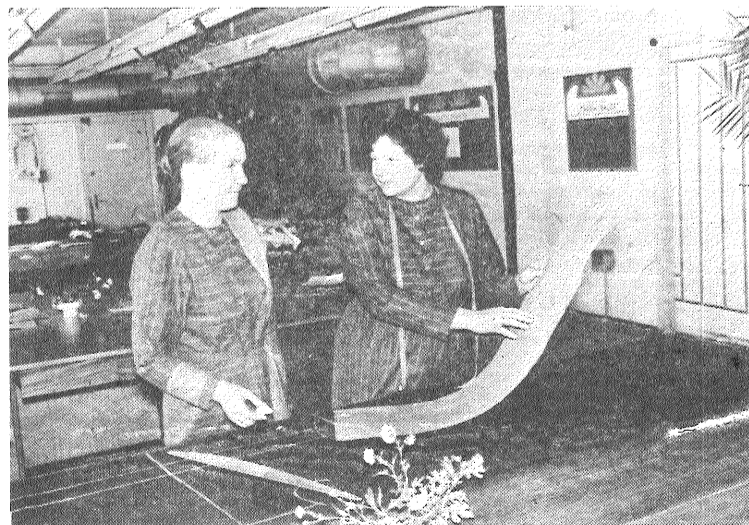
● Jau vairāk nekā gadu rajona sadzīves pakalpojumu kombināta kolektīvs strādā ekonomiskā eksperimenta apstākļos. Eksperimenta laikā uzlabojusies sniegto pakalpojumu kvalitāte, uzņēmuma finansiālais stāvoklis. Bet pats galvenais — palielinājusies katra strādājoša ieinteresētība visa kolektīva kopējo darba rezultātu paaugstināšanā.

● Preiļu sadzīves pakalpojumu nama jaunā ēka, kurā radīti visi nepieciešamie apstākļi klientu kvalitatīvai apkalpošanai.

● Friziere Silvija Mihailova vienmēr gatava uzmanīgi apkalpot jebkuru klientu.

● Sava darba problēmas ieinteresēti pārrunā sievietes virdrēbju piegriezēja Paulina Vucāne un kleitu piegriezēja Gailina Šteinberga.

J. SILICKA foto

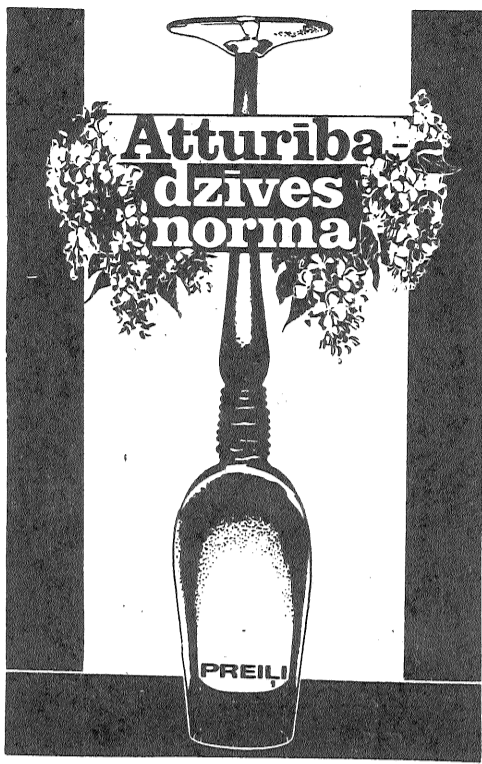

● Mūsu mērķis — veselīgs dzīvesveids

Alkohola

patēriņš:

skaitļi un fakti

FORMULA «Atturība — dzīves norma» slēpjas viens no galvenajiem dzīves likumiem. Sabiedrības atturība ir ne tikai norma, bet arī obligāts noteikums. Ja sabiedrība vēlas, lai tā būtu nākotne. Tomēr rindas alkoholisko dzērienu veikalos liecina, ka vēl ļoti daudzi cilvēki nejut atturības nepieciešamību.

Direktīvo orgānu pretalkohola lēmumi norāda, ka šai problēmai mūsu zemē ir stratēģisks raksturs. Dīvos gados PSKP Centrālā Komiteja apmēram desmit reizes pievērsusies šai problēmai un pieņēmusi trīs pretalkohola lēmumus. Tomēr šobrīd pretalkohola darbs vēl neatbilst partijas prasībām. PSKP CK 1987. gada 2. jūnija lēmumā atzīmēts: «Pagaidām nav izdevies it visur radīt plašu zūpības apkarotāņu fronti, pievērst šim problēmām visas partijas un sabiedriskās organizācijas.» Valsti notiek nevis cīņa par sabiedrības atturību, bet gan cīņa pret zūpību. Bez tam panākumi, kas gūti pretalkohola darbā, galvenokārt panākti ar administratīviem pasākumiem.

Vairumā reģionu no augšas nozīmētā atturības veicināšanas biedrības vadībā iekļuvuši gadījuma cilvēki, kas vai nu neko nedara, vai strādā neapmierinoši. Atturības kustības aktivisti, kam ir uzkrāta pieredze, palikuši ārpus atturības veicināšanas biedrības vadības. Jāatzīst, ka gandrīz visur cīņa par atturību paralēli, tā atzīstā ar bezperspektīvu zūpības un alkohola apkarotāņu.

Taču pretalkohola darbam būtu jābalstās uz pasākumiem, kas vērsti plašam atturīgu dzīves veidu. Par nekļūdīgiem rādītājiem, kas liecina, ka izraudzītās metodes ir pareizas, var būt divi: atturībnieku skaita pieaugums un alkohola patēriņa samazināšanās uz vienu iedzīvotāju. Ja tas nav panākts, jāsecina, ka pretalkohola darbs ir ilūzija.

Atturībnieku skaits mūsu zemē šobrīd nav liels. Pēc izlases veida datiem pieaugušo iedzīvotāju vidū atturībnieku ir apmēram 10 procenti. Kas attiecas uz alkohola patēriņa samazināšanos, tas galvenokārt panākts ar diviem administratīviem pasākumiem. Pēc pretalkohola lēmuma klajā nākšanas 1985. gada maiā apmēram par vienu trešo daļu samazinājies alkohola patēriņš, jo tika aizliegts to lietot darbā un sabiedriskajās vietās. Otrās pasākums, kad 1986. gada augustā tika palielināta alkohola cenas, tā patēriņš vidēji samazinājās par 25 procentiem. Kopumā alkohola kopējais patēriņš valstī divos gados samazinājies aptuveni par 50 procentiem.

Šādi divu gadu darba rezultāti liecina, ka mēs nevis cīnāmies par atturību sabiedrībā, bet gan visus savus pūliņus vēršam tikai uz cīņu pret zūpību.

Uzlikdami zūpām sodus un alkoholiskus sūtidami uz narkotiskajiem dispensieriem, mēs nenovēršam cēlonus, kas noved pie zūpu un alkoholisku rašanās. Bez tam, uzliekot zūpām maksāt soda naudu, kas tiek atrekināta no darba algas, mēs ar to ekonomiski sodām ģimeni. Samazinot alkoholisko dzērienu veikalos skaitu, esam radījuši rindas, kurās skan neapmierinātības pilnas valodas. Atturības propaganda pamatos paliek vecajās pozīcijās, kad netiek teikta visa patiesība par alkoholu. Mūsu daudzu gadu zūpības apkarotāņu pieredze rāda, ka tā ir neperspektīva nodarbība. Šobrīd zūpība «aizgājuši» sadzīvē, un sabiedriskā apziņa pagaidām neko nedara, lai to no turienes izdzītu.

Ļeņins cīņu pret alkoholismu uzskatīja par partijas tuvāko uzdevumu. Tāpēc jau 1919. gada 19. decembrī Ļeņins parakstīja Tautas komisāru padomes lēmumu «Par spirta, stipru dzērienu un pie dzērieniem nepiešķirtu spirtu saturošu vielu izgatavošanas un pārdošanas aizliegšanu KPFSR teritorijā». Pie stipriem dzērieniem tika pieskaitīti visi izstrādājumi ar alkohola saturu virs 1,5 procentiem.

V. I. Ļeņins uzskatīja, ka alkohols un sociālisms nav savienojami, ka atturība ir sociālisma likums, ka alkohola patēriņa samazināšana ir nesavienojami jēdzieni.

Līdz XX gadsimta 60. gadiem mūsu zemē bija valsts, kur iedzīvotāji dzēra vismazāk no visām nācijām, kas lietoja alkoholu. 1950. gadā mēs dzērām mazāk par angļiem trīs reizes, par amerikāņiem — četras reizes, par frančiem — sešas reizes. Bet līdz 1980. gada sākumam sasniedzām 10,8 litrus etanola uz vienu iedzīvotāju, pārspējot pasaules vidējo līmeni vairāk nekā divas reizes 20 valstīs no tām, kur dzēra visvairāk. Uz to laiku, kad tika izdoti pretalkohola lēmumi, vidējais patēriņš uz vienu iedzīvotāju valstī, ņemot vērā neprecīzu alkoholu, pieauga līdz 15,5 litriem. Tomēr, ja ņemam alkohola patēriņu valstī, neieskaitot Vidusāzijas republikas un Azerbaidžānu, kur sakarā ar islama ietekmi alkohola patēriņu var rēķināt 3,5 litru etanola apjomā uz vienu iedzīvotāju, patēriņa līmenis būs apmēram 18,5 litri. Ja alkoholu pārreķināsim tikai attiecībā uz mūsu zemes pieaugušajiem iedzīvotājiem, neskaitot jauniešus, iegūsim patēriņa līmeni vairāk nekā 30 litru apmērā. Tēlaini ijsakoties, pieaugušie iedzīvotāji dzēra pa glāzei degvīna dienā. Alkohola reibuma rezultātā darba ražīgums kritās par 32 procentiem, nacionālais ienākums — par 38 procentiem, bet jaunpieņemto nepilnvērtības līmenis populācijā sasniedza 31 procentu.

Centrālās statistikas pārvaldes gada izdevumā «PSRS skaitļos un faktos» alkohola ražošanas un patēriņa dinamika izskatās šādi: 1940 — 1, 1960. — 2, 1970. — 4,4, 1980. — 7,8. Tas ir, alkohola patēriņš 40 gados pieaudzis gandrīz astoņas reizes, bet iedzīvotāju skaits šajā laikposmā palielinājies par 35 procentiem.

Līdz XIX gadsimta sākumam mūsu zeme dzīvoja bez ģenētiskā fonda bojājumiem, to pilnveidojot. XIX un XX gadsimtā esam zaudējuši apmēram vienu trešo daļu nācijas ģenētiskā fonda. Saglabājot alkohola patēriņu 80. gadu līmeni, 1995. — 2000. gadā ģenētiskais fonds mums būtu bojāts apmēram par 50 procentiem. Pastāvot tādi ģenētiskā fonda bojājuma pakāpe, iestājas ģenētiskais kolaps un kā tā sekas — ekonomiskais, aizsardzības, tikumiskais kolaps un citi kolapsa veidi, pēc kuriem nācija izdzīvot nevēstures, jo nespēj nodrošināt pat vienkāršo atražošanu.

Novosibirskas automātikas un elektrometrijas institūta zinātnieki V. Detinenko un G. Graždanņikovs konstatējuši, ka, lietojot apmēram 1 litru etanola uz vienu iedzīvotāju gadā, populācijā tiek bojāti 2 procenti ģenētiskā fonda. Turklāt 50 procenti ģenētiskā fonda tiek bojāti 700 gados, ja alkohola patēriņa līmenis ir divi litri etanola — 350 gados, pastāvot 70. un 80. gadu patēriņa līmenim mūsu zemē, šis laiks mērojams jau tikai gadu desmitos.

Tādējādi var secināt, ka tautas, kurām ir tūkstošgadu vēsture, piekopusas galvenokārt atturīgu dzīvesveidu, citādi tās būtu izzudušas, kā tas noticis ar Amerikas indiāņiem.

F. Engelsa grāmatā «Darba loma pērtiķa tapšanā par cilvēku» šī parādība raksturota šādi: «Kad arābi iemācījās destilēt alkoholu, viņiem pat prātā nenāca, ka tādējādi viņi radījuši vienu no galvenajiem ierociem, ar kura palīdzību tiks iznīcināti toreiz vēl pat neatklātās Amerikas pamatiedzīvotāji». Etanola patēriņa līmenis Amerikas indiāņiem bija apmēram 3 — 4 litri. Bija valdzīgas apmēram trīs biopaaudzēs, lai simt miljoni Amerikas pamatiedzīvotāju praktiski izustu no Zemes virsas. No šā vēsturiskā fakta jāizdara attiecīgi secinājumi.

1984. gadā Novosibirskā notika seminārs, kur PSRS Pedagoģijas zinātņu akadēmija sniedza šādus datus. 1982. gadā valstī 3,5 procentiem jaunpieņemto bija smagas novirzes psihiskā un fiziskā attīstībā. Vēl 13 procentiem jaunpieņemto bija vidēja smaguma novirzes. Apmēram tikpat daudz bērnu piedzima ar garīgo attīstību starp debilu un normālu

līmeni. Pētījumi rāda, ka ģenētiski novājināti bērni dzimst ne jau kādiem zūpām vai alkoholiķiem, kas praktiski nepiedalās bērnu radīšanas procesā, bet galvenokārt normāliem vecākiem, kas dzer «kulturāli un mēreni».

Viens no galvenajiem tīk lie la skaita ģenētiski novājinātu bērnu dzimšanas cēloņiem ir tas, ka zūpo arī sievietes. 1913. gadā vairākās Viduskrāpju guberņās tika izdarīta aptauja un atklāts, ka 43 procenti vīriešu ir atturībnieki. Šāda aptauja šajos pašos apgabalos 1979. gadā parādīja, ka starp vīriešiem atturībnieku bija tikai 0,6 procenti. Aptauja parādīja arī to, ka 1913. gadā sievietes, kas lietoja alkoholu, bija tikai 10 procenti, bet 90 procenti sieviešu vispār alkoholu nelietoja. 1979. gadā sievietes, kas nelieto alkoholu, bija tikai 2,4 procenti.

Valstī nekavējoties jārada atturības atmosfēra. Uz to orientēti partijas pieņemtie pretalkohola lēmumi. Atturības veicināšanas biedrība arī tika organizēta kā instruments, ar kura palīdzību jāiedzīvina atturīgs dzīvesveids. Ar sevišķu skaidrību jāuzsver, ka alkohols jebkurā atšķaidīšanas pakāpē ir narkotika, ko 1975. gadā Vispasaules veselības aizsardzības organizācija atzina par pirmā tipa narkotiku, kas ir sevišķi bīstama cilvēkam un cilvēcei. Pat tādas narkotiskās vielas kā heroīns, marihuāna u. c. ieskaitītas otrā tipa narkotiskajās vielās. Etilspirta valsts standarts 18 300—72 to kvalificē kā stipri ledarbīgu narkotisko vielu. Taču alkohols sadzīvē un cilvēku apziņā iesakņojies kā pārtikas produkts, to taču pārdod veikalos, nevis aptiekās. Iznāk šausmīgs paradokss: viena no bīstamākajām narkotiskajām vielām brīvi tiek pārdota un to lietot neaizliedz likums.

Jāizvēlas efektīvākas pretalkohola darba formas. Vispasaules veselības aizsardzības organizācija par efektīvām atzīst tikai divas formas: ļoti augstas alkohola cenas un sauso likumu.

Pretalkohola darbā jāizmanto formas, kas veicina atturīgu dzīvesveidu. Tās ir formas, kas nodrošina alkohola pieejamības samazināšanos: jārada no alkohola pārdošanas brīvas zonas, jāizbeidz alkohola tirdzniecība atbūtas dienās, sestdienās un citās dienās, jāriko atturības mēneši, jāievieš limitēta tirdzniecība ar šiem dzērieniem, pamazām limitus samazinot, jāpastiprina cīņa tajā skaitā likumdošanas līmenī, pret visiem mājas alkoholisma veidiem. Jāpiebilst, ka šāda pieredze uzkrāta arī mūsu republikā.

Pēc pretalkohola lēmumu nākšanas klajā republikā 35 ciema padomēs tika aizliegts pārdot alkoholu. Tajā skaitā Rēzeknes rajonā — septiņš ciema padomēs, Daugavpils rajonā — sešas, Ludzas — četras, Krāslavas — četras, Alūksnes — četras. Dīemžēl vēl ne visos republikas rajonos tiek radītas zonas, kur nepārdod reibinošus dzērienus, tas rāda, ka tur atturības veicināšanas biedrības neko nedara.

N. Sibareno kombrigāde Lielās Oktobra sociālistiskās revolūcijas 60. gadadienas Liepājas galantērijas izstrādājumu kombinātā ierosināja pilsētā noteikt bezalkohola dienas algas un avansa izmaksas dienās. Brigādes priekšlikumu, kas tika publicēts laikrakstā «Komunisti», atbalstīja lasītāji un atturības veicināšanas biedrības Liepājas pilsētas padomes valde. Pilsētas izpilddomēta pieņēma lēmumu par bezalkohola dienu noteikšanu kopš 1986. gada 1. augusta. (No katras mēneša 5. līdz 10. un no 20. līdz 25. datumam.) Rezultātā pilsētā alkoholisko dzērienu realizācija pēc kases ienēmuma summas samazinājās par 61 procentu salīdzinājumā ar 1985. gada otro pusgadu.

1987. gada 23. martā Latvijas brīvprātīgās atturības veicināšanas biedrības republikāniskās padomes valde atzinīgi novērtēja atturības veicināšanas biedrības Liepājas pilsētas padomes pie-

redzi, kas uzkrāta, izslēdzot no pārdošanas reibinošos dzērienus avansa un algas izmaksas dienās. Ieteikts pirmorganizācijām atklātās sapulcēs, kā arī biedrību pilsētu un rajonu padomēm izpētīt un apspriest liepājnieku ierosmi ar iespējām šo pieredzi ieviest un savus priekšlikumus iesniegt izpilddomētai. Rekomendēts pastiprināt atturīga dzīvesveida iedzīvīnāšanas propagandu, izmantojot masu informācijas līdzekļus.

Uzmanību pelna atturības veicināšanas biedrības pirmorganizācijas darba pieredze, kas uzkrāta Rīgas kombinātā «Sarma». Šajā organizācijā ir vairāk nekā 300 cilvēku. Kombinātā izdarīti socioloģiskie pētījumi. Izskatīti 2 000 anketu, un 62 procenti aptaujāto izteikušies par atturības iedzīvīnāšanu. Kombināta partijas organizācija savā sapulcē apsprieda un atbalstīja liepājnieku pieredzi. Kombināta vadība piešķīra telpas un sniedza materiālu atbalstu veselīga dzīvesveida klubam, kas noorganizēts pēc atturības veicināšanas biedrības pirmorganizācijas priekšlikuma.

Tomēr šis atturības veicināšanas biedrības republikāniskās padomes lēmums vēl nav darīts zināms visām biedrības pirmorganizācijām. Tas rāda, ka dažos biedrības dibināšanas orgānos iekļuvuši gadījuma cilvēki bez iniciatīvas. Veidojot biedrības dibināšanas orgānu, tajos nav iekļuvuši atturības kustības aktivisti. Daudzi no viņiem pat netika uzaicināti piedalīties dibināšanas konferencē darbā. Biedrība strādā neefektīvi, tai pietrūkst iniciatīvas pretalkohola darba aktivizācijai republikā. Biedrības republikāniskā padome un Rīgas pilsētas padome, lai palīdzētu lektoriem, nav izdevušas nevienu mūsu zemes vadošo zinātnieku grāmatu par pretalkohola darbu, kaut gan tāda vajadzība ir, it īpaši latviešu valodā. Biedrības republikāniskās padomes priekšsēdētājs jau 1986. gadā solīja lektoriem izdot lekciju materiālu un profesora B. Iškakova metodiskos norādījumus, bet šis solījums nav izpildīts. 1987. gada martā Rīgā lekcijas lasīja akadēmiķis F. Uglavs. Būtu mērķtiecīgi šo F. Uglova lekciju izdot republikas lektoru vajadzībām.

Republikā vajag mērķtiecīgi aktivizēt darbu no alkohola brīvu zonu radīšanā. Šādas zonas jārada visos kūrortos, Jūrmala vispirms būtu jāpadara par atturības pilsētu. Jautājumi par bezalkohola zonu izveidi vispirms jāapspriež kolektīvos, lai paši darba darītāji nobalsotu par to nepieciešamību.

Šobrīd Vissavienības brīvprātīgās atturības veicināšanas biedrības dibināšanas orgāni savu uzdevumu izpildījuši, un tie jānomaina ar vēlētiem orgāniem. Šogad jānotiek biedrības vadošo orgānu vēlēšanām. Jāparūpējas, lai tāos iekļūtu atturības kustības aktivisti, kas sevi parādījuši darbā. Tas dos iespēju biedrības darbu uzlabot.

Atturības veicināšanas jautājumā izšķirošais vārds jāsaka sievietei. Mūsu zemē alkohola lietošanas dēļ katrs trešais bērns piedzimst ar fiziskiem vai garīgiem trūkumiem. Bet pat tiem bērniem, kas piedzimst normāli, nav garantijas, ka viņi neklūs par zūpām vai viņiem nepiedzims ģenētiski novājināti bērni, kamēr joprojām tiek lietoti alkoholiskie dzērieni.

Nav tādas cilvēka darbības sfēras, ko postīši neietekmētu alkoholisko dzērienu lietošana. Pat ja ņemam vērā tikai vienas alkohola patēriņa sekas — defektīvu bērnu dzimšanu — jau ar to vien būtu vairāk nekā pietiekami, lai sabiedrība nekavējoties atturību ieviestu kā dzīves likumu.

N. KALISTRATOVŠ,

Latvijas PSR Valsts statistikas komitejas mācību kombināta pasniedzējs

(No laikraksta «Rīgas Balss»)

Sports

Atgriezoties pie publicētā

Ja gribam panākt lūzumu

● Gatavojoties sporta biedrības «Daugava» rajona padomes pārskata un vēlēšanu konferencei, lasot laikrakstā «Lenina Karogs» Valsts fiziskās kultūras un sporta rajona komitejas priekšsēdētāja P. Zdanovska publikāciju, laikrakstā «Sports» interviju ar RAF ģenerāldirektoru V. Bosertu par sporta dzīves problēmām, radās vēlēšanās izteikt savu viedokli.

Jau ilgu laiku mūsu rajons ierindojas pēdējās vietās republikā skolēnu spartakiādēs, lauku sporta spēlēs un čempionātos. Iemeslu tam ir daudz. Un tos vajag nopietni analizēt, nevis dažādās auditorijās diskutēt, kāds vērtējums ir precīzāks — 36. vieta kopvērtējumā vai 12. vieta trešajā grupā, kur sacensās 15 komandas. Lietas būtību tas nemaina. Un fakts paliek fakts — pagaidām mēs esam viena no trim vājākajām bērnu un jauniešu izlases komandām republikā. Nav šaubu, sporta darbs pie mums ir zemā līmenī. Arī bērnu sports, kurā nav ne masveidības, ne meistarības.

Viens no iemesliem ir vāja materiālā bāze. Pēdējos desmit gados republikas lauku rajonu spēcīgākās saimniecības, uzņēmumi izveidoja labas bāzes (pat sporta kompleksus). Mūsu rajonā vairums uzņēmumu un saimniecību vadītāju nebūt negrib atzīt, ka cilvēks nedzīvo no maizes (arī no naudas) vien.

Lūk, tāpēc arī Līvānos divdesmit gadus risina un nekādi nevar atrisināt stadiona problēmu. Arī Preiļu stadions neatbilst šodienas prasībām. Kamēr mēs savā starpā strīdējamies, kuram būtu jāvada un jāvirza sporta būvju rekonstrukcija, kuram jāiesāk un kuram jābeidz stadiona rekonstrukcija vai celtniecība, citi rajoni izmantoja pārbaudītu variantu («Tiešajā līnijā» par to runāja M. Krūza), proti — uzņēmās republikas sporta spēļu organizēšanu, un, protams, ne bez pūlēm, ne bez darba dabūja gan līdzekļus no republikas biedrības, gan deficīta celtniecības materiālus (skrejceliņu segumam). Tāpēc šodien ne Jēkabpīlī, ne Stučkā nav jāprāto, kā «Daugava» izpildīs maksas pakalpojumu uzdevumu. Ir stadions, manēža; ko var izīrēt citiem un saņemt naudu. Ir kur rīkot sacensības, treniņus, sporta svētkus, organizēt maksas grupas vispārējā fiziskajā sagatavībā.

Taču patlaban mūsu rajonā nav atrisināta ne tikai stadiona problēma. Mums nav vienības peldētavas. Spilgts neizdarības piemērs ir arī hokeja laukumu ierīkošana Preiļos un Līvānos. Vairākkārt rakstīts par to, ka bērnu hokeja laukums un līdzās automašīnu stāvvietā — divas nesavienojamas un bīstamas lietas. Diemžēl Preiļu pilsētas saimnieki it kā nedzird šīs iedziņotāju un arī medicīniskās pretenzijas.

Tuvojas nobeigumam bērnu un jauniešu sporta skolas zāles celtniecība. Kad rakstīju šīs rindas, lika grūdu. Neticēju savām acīm. Dēji slapji, nevēlēti. Vai ar šādu attieksmi mēs arī bērniem neieņemām paviršu attieksmi pret darbu? Kā uz šādas grīdas varēs trenēties? Vai pēc gada jau nenāksies remontēt?

Uzskatu, ka šodien vairs nevar klusēt par fiziskās kultūras skolotāju, skolu direktoru bezpalīdzību normāla sporta laukuma, sektora izveidošanā. Nebija un nav sporta laukuma pie Sutru astoņgadīgās skolas. Gadus desmit vai pat vairāk par stadionu cīnās un «neizcīna» Vārkavas vidusskola. Pie Preiļu 1. vidus-

skolas nav neviena normāla sektora, nav kārtībā Preiļu 2. vidusskolas sporta laukums (fizikūru tur šogad mācot pieci skolotāji).

Un ko rāda skolās organizējamā pasākumu kalendāra plāna analīze? Sacensības, treniņi, darbs sekcijās... Rūpīgi ieskatoties protokolos, nav grūti pamanīt, ka vieni un tie paši skolēni nodarbojas gan ar basketbolu, gan ar vieglatlētiķi, gan ar volejbolu utt. Vārdu sakot, kur skolai vajag komandu. Vidēji no vidusskolu 700 — 800 skolēniem ar sportu regulāri nodarbojas tikai apmēram simts. Kāda gan šādā situācijā var būt runa par fiziskās kultūras lomu skolēnu ikdienā, par jauno sportistu masveidību un meistarību? Skaitļi kā gribi, rezultāts viens un tas pats: punktus un laurus sportā šodien gūst tie rajoni, kur fiziskā kultūra un sports patiešām ir godā. Nevis tā, kā mūsu rajonā.

Starp rūpniecības uzņēmumiem vienīgi Līvānu eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas administrācija domā par sporta būvēm, par sporta sekciju izveidošanu strādājošajiem un viņu bērniem. Arī Preiļu starpsaimniecību celtniecības organizācijas vadītāji atbalsta un palīdz veidot ūdensslēpošanas bāzi. Bet pārējie? Tikai runā par to, kā but ar sporta metodi — maksāt viņam no algu likmes pusi vai ceturtdaļu. Arī par šiem faktiem šodien jārunā atklāti.

Nedrīkst noklusēt arī to, ka, piemēram, Riebiņu vidusskolas skolēnus uz sacensībām ārpus rajona robežām joprojām ved kolhoza «Sarkanā ausma» autobuss. Paliek iespāids, ka rajona sporta dzīves vadītājus īpaši neuztrauc kārtējo republikas lauku sporta spēļu tuvošanās, ka futbola komanda jau kuro gadu nekādi netiek uz augšu. Ko tad var gaidīt no atsevišķa uzņēmuma komandas, kurai nāksies aizstāvēt rajona godu?

Šodien neviens tā arī nezina, gribēs vai nē agrofirma «Krasnij Oktjabrj» jātnieku sporta sekcija aizstāvēt savu fizikolektīva godu un rajona godu republikas lauku sporta spēlēs. Viens gan ir skaidrs: preiļiešu svētku kolonnu Ozolnieku sporta arenās diezin vai patiešām varēs dēvēt par svētku. Un diezin vai to ievēros arī citādā ziņā: gan skaitliskā sastāva, gan sporta meistarības dēļ.

Sporta entuziasti un fizikultūrieši gaida, ka sporta biedrības «Daugava» un Valsts fiziskās kultūras un sporta komitejas darbinieki uzņemsies lielāku atbildību par sporta dzīvi rajonā. Šobrīd jebkuru (pat sīku jautājumu) nākas kārtot ar partijas rajona komitejas un rajona izpildkomitejas starpniecību.

Patlaban runā, ka dažos republikas rajonos eksperimenta veidā sporta dzīves vadības «groži» tiks nodoti vienās rokās. Zēl, ka eksperimentam izraudzīti citi republikas rajoni. Man liekas, ka tas visvairāk nepieciešams mūsu rajonam.

J. KOKINS,
PSRS ūdensslēpošanas federācijas treneru padomes loceklis

Skolēnu spartakiāde

Basketbols — Preiļos!

● Republikas bērnu un jauniešu 41. spartakiāde notiek trijos posmos. Pirmais posms — masu sacensības vispārīgajās skolās. Nolikums paredz, ka sacensībās jāpiedalās visiem audzēkņiem ar attiecīgu sagatavotību un ārsta atļauju. Otrās sacensību posms ir finālsacensības rajonā, trešais — republikā.

Skolēni jau sacentās krosā, dambretē un novusā. Sākusies spēku pārbaude volejbolā. Noslaidroti pirmie sacensību uzvarētāji: krosā — Riebiņu vidusskola un Aglonas internātskola (audzēkņi uzrādīja labu sportisko sagatavotību), dambretē — rajona sacensībās uzvarēja Līvānu 1. vidusskola un Priekuļu astoņgadīgā skola, novusā — Preiļu 2. vidusskola, Rudzētu vidusskola, Līvānu 1. vidusskola un Dravnieku astoņgadīgā skola. Nav izskaidrojama Jersikas astoņgadīgās skolas, Sutru astoņgadīgās skolas komandu nepiedalīšanās krosā un Preiļu 1. vidusskolas nepiedalīšanās dambretes sacensībās. Skolas komandas sacensībām tikai pieteica...

Trešais un atbildīgākais posms ir finālsacensības republikā. Lai neatkārtotos iepriekšējā gada rūgtā pieredze, šogad esam rūpīgāk pārdomājuši organizatorisko darbu. Izveidota rajona bērnu un jauniešu spartakiādes organizācijas komiteja, kura rūpēties par izlases komandu nokomplektēšanu, sagatavošanu un nosūtīšanu uz finālsacensībām republikā. Šajā darbā iesaistīsim arī skolu pedagogiskās padomes.

Sogad obligāta prasība — jāpiedalās «Cerību startos» un tajos sporta veidos un vecuma grupās, kādos ir treniņgrupas bērnu un jauniešu sporta skolā Mūsu rajonā — basketbols, volejbols, vieglatlētika, futbols. Bez šiem sporta veidiem plānojam sagatavot komandas hokejā, distanču slēpošanā, biatlonā, smaiļošanā (rajonu pārstāvis 58.

Jaunaglonas profesionāli tehniskā vidusskola).

Republikas sacensībām gatavojas slēpotāji. Riebiņu vidusskolas skolotāja L. Valdoņa vadībā viņi pulcējās treniņnometnē. Aglonas pakalnos slēpotāji tomēr atrada sniegu, lai gan laika apstākļi viņus šogad nelutina. Jau 10. februārī Alūksnē cīnīsimies par pirmajiem punktiem.

Janvāra nogalē (20. — 24. janvārī) Preiļu bērnu un jauniešu sporta skolas jaunajā zālē notiks republikas bērnu un jauniešu 41. spartakiādes zonas sacensības basketbolā vidējā grupā. Komandu gatavo BJSS basketbola treneris Nikolajs Romanenko.

Sacensību grafiks:

20. janvārī
17.00 — Proletāriešu raj. (Rīga) — Jūrmala.
18.20 — Preiļi — Rēzekne.
21. janvārī
17.00 — Saldus — Jūrmala.
18.30 — sacensību atklāšana.
19.00 — Preiļi — Proletāriešu raj. (Rīga).
22. janvārī
17.00 — Rēzekne — Jūrmala.
18.20 — Saldus — Proletāriešu raj. (Rīga).
23. janvārī
12.00 — Rēzekne — Proletāriešu raj. (Rīga).
13.20 — Preiļi — Saldus.
24. janvārī
10.00 — Rēzekne — Saldus.
11.20 — Preiļi — Jūrmala.
13.00 — sacensību noslēgums.

D. SMUKSTE,
rajona tautas izglītības nodaļas inspektore

Uzmanību: — pieredze!

Svētki Rēzeknes ielā

● Ar šādiem svētkiem mazie preiļieši nav lutināti. Dzīvojamo namu masīvos Preiļos telpas bērnu atpūtas un sporta nodarbībām rastas pirmoreiz. Pēc rajona arhitekta V. Nikolajeva ieteikuma tapa šī piebūve. Bet jaunā gada pirmajās dienās notika svinīga atklāšana.

Rūpes par bērnu atpūtas un sporta nodarbību organizēšanu dzīvojamo namu masīvā uzņēmās K. Lacis. Protams, šeit būs vieta pionieru nama pulciņu nodarbībām, īpaši tematiskajiem sarīkojumiem. Jo šādam nolūkam lieti noderēs nelielā, bet ļoti mājīgā zāle. Sporta nodarbībām varēs izmantot foajē un arī zāli. Paredzams, ka brīvajos brīžos skolēni un pirmsskolas vecuma bērni šeit varēs spēlēt novusu, galda tenisu, šahu.

Rajona dzīvokļu un komunālās saimniecības apvienības, tautas izglītības nodaļas, pionieru nama, pilsētas izpildkomitejas pārstāvji svētku reizē izteica pārliecību, ka bērni un pusaudži šeit jutīsies labi, ka aktīvi darbosies bērnu pašpārvaldes padomē. Izskanēja arī doma, ka telpa ir tikai sākums bērnu atpūtas un sporta kompleksam Preiļos.

Ir ticība, ka šādas telpas jau vistuvākajā laikā spēs izveidot arī citos dzīvojamo namu masīvos, piemēram, siera rūpnīcas mikrorajonā. Ir doma, ka jāpateicdzina bērnu vasaras sporta

sektoru izveidošana. Sākums te varētu būt hokeja laukuma un tā apkārtnes sakārtošana tikai sportam un atpūtai arī vasarā. Jo taisnība tautas izglītības nodaļas vadītājam Jānim Lazdam, kurš, optimistiski vērtējot pirmās pūles bērnu atpūtas organizēšanā, sacīja, ka šo pāris istabiņu ir par maz, pat ļoti maz 6 000 bērnu un pusaudžu, kuri dzīvo Preiļos.

«Impulss» — šāds nosaukums dots jaunajam bērnu atpūtas un sporta kompleksam Rēzeknes ielā. Jācer, ka tas būs impulss arī pilsētas iestāžu un uzņēmumu kolektīviem rūpīgāk izsvērt savas iespējas un piedalīties atpūtas zonu un telpu veidošanā bērniem un pusaudžiem, pieaugušajiem. Bet šodien paldies rajona sadzīves pakalpojumu kombināta kolektīvam, kurš ļoti ieinteresēti palīdz mājīgi iekārtot bērnu atpūtas vietu Rēzeknes ielā.

A. ILJINA

Redaktors V. PETROVS

KINO

«EZERZEME»

16. janvārī — «Teo pret visiem», VFR, sāk. plkst. 14, 16, 18 un 20.
17. janvārī — «Nevaldāmā markīze (Anželika)», 1. un 2. sērija, Francija, sāk. plkst. 16 un 19.
18. janvārī — «Kauja par Romu», Rumānija — Itālija, sāk. plkst. 17, 19 un 21.
19. janvārī — «Konvojs», ASV, sāk. plkst. 17, 19 un 21.
20. janvārī — «Zorro», 1. un 2. sērija, Itālija — Francija, sāk. plkst. 17.30 un 20.21.
21. janvārī — «Dubultslazds», 1. un 2. sērija, Rīgas st., sāk. plkst. 17.30 un 20.22.
22. janvārī — «Papildzīmēšana», «Lenfilm», sāk. plkst. 17, 19 un 21.

«АТРОТА»

16. janvārī — «Divi asaru salā», «Belarusfilm», sāk. plkst. 14, 16, 18 un 20.
17. janvārī — filmas sāk. plkst. 16, 18 un 20.
18. janvārī — «Kas ir šis cilvēks?», Polija, sāk. plkst. 17, 19 un 21.
19. janvārī — «Teo pret visiem», VFR, sāk. plkst. 17, 19 un 21.
20. janvārī — «Nevaldāmā markīze (Anželika)», 1. un 2. sērija, Francija, sāk. plkst. 17 un 20.
21. janvārī — «Kauja par Romu», Rumānija — Itālija, sāk. plkst. 17, 19 un 21.
22. janvārī — «Zorro», 1. un 2. sērija, Itālija — Francija, sāk. plkst. 17.30 un 20.

PREIĻU

SADZĪVES PAKALPOJUMU KOMBINĀTA KOOPERATĪVS «STARS»

piedāvā savus pakalpojumus: mēbeļu montēšanā, mēbeļu remontā, parketa tīrīšanā.

Pieņem pasūtījumus arī no organizācijām, iespējams norēķins uz pārskaitījumu. Interesentus lūdz zvanīt pa telefonu 22187 katru dienu no plkst. 9.00 līdz 18.00.

Lidzjutības

Izsakām dziļu līdzjutību Pēterim Brodūžam sakarā ar BRĀĻA nāvi.

Preiļu 1. vidusskolas skolotāji

Daudz darba stundu kopā
nostalgējām,
Gan prieku mēs, gan bēdas
pratām kopā vīt,
Bet šodien mums no tevis
jāatvadās,
Bez tevis darba diena sāksies rīt.

(F. Bārda)
Izsakām dziļu līdzjutību PĒTERA RUSIŅA piederīgajiem, viņu kapu kalniņā izvadot.
Kolhoza «Dubna» 1. iecirkņa mehanizatori un speciālisti

Lai labā, apklususi sirds vēl ilgi
Teic padomu un ceļmaizi dod.

(J. Silazars)
Sērojam kopā ar Evaldu Beču un viņa ģimeni, uz mūžu no TĒVA atvadoties.
Preiļu rajona «Agrokimijas» kolektīvs

Nāve izņēma tev darbu no rokām
Un uz aizsaules pagalmiem
aizveda līdz.

(K. Apškrūma)
Izsakām līdzjutību piederīgajiem, kad pēdēja gaitā aiziet PĒTERA RUSIŅA dzīves ceļš.
Kaimiņi

Mums visiem ļoti, ļoti sāp,
Ka baltā smilšu kalnā jāatnāk,
Ka nebij lemts tev vecums ilgs
un silts,
Ka agri sagrauva tavs dzīves
tilts.

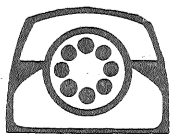
(S. Kaldupe)
Izsakām dziļu līdzjutību PĒTERA RUSIŅA piederīgajiem sakarā ar viņa nāvi.
Kolhoza «Dubna» valde un arodkomiteja

Izsakām dziļu līdzjutību Olgai Punculei, MAMUĻU smiltajā izvadot.

Mājas kaimiņi

Laikraksts «Lenina Karogs» iznāk otrdienās, ceturtdienās, sestdienās latviešu un krievu val.

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского районного комитета Коммунистической партии Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке, г. Прейли, Латв. ССР. Издательство «Звайгзне», г. Рига, ул. М. Горького, 105.

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Koinjaunatnes ielā 1.
TĀLRUNI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 22154, sekretariāts — 21769, agrorūpnieciskā kompleksa, kultūras un sporta nodaļas — 21759, partijas dzīves, skolu un vēstulu nodaļas — 21996, vietējo padomju darba, rūpniecības un celtniecības nodaļas — 21985, grāmatvedība, uzzinās par sludinājumiem — 22305.

Tir. 13 904 eks. (latv. val. 9 928 eks., krievu val. 3 976 eks.).

1. nos. iespiedloksne. Ofsetiespiedums. Laikraksts iespiests Latvijas PSR Valsts izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā 228400. Daugavpils, Valkas ielā 1. Indekss 68169. Pas. 61.